

Rutger Hauer (63)

maakt nog steeds drie tot vier films per jaar. Altijd onderweg, altijd nieuwsgierig, vaak alleen. Maar wel al veertig jaar diep verbonden met zijn vrouw Ineke.

Tekst **Margriet de Groot** Foto **Freek van Asperen/Kippa**

“Vroeger droomde ik ervan piloot te worden. Ik droomde niet over het leven dat ik nu heb, dat bestond ook helemaal niet, ik had geen idee. Ik was een losgeslagen kind, ik zwierf meer over straat dan dat ik op school was. Met vriendjes rolschaatsen, meewen voeren op de Amstel, met de voddenman meelopen, over de grachten varen. Amsterdam was toen een paradijs voor een ondernemend jongetje zoals ik.

Ik kan me niet herinneren dat mijn ouders me ooit aanspraken op mijn gedrag. Mijn moeder zag me altijd mijn tas in de gang gooien en ze vroeg wel eens of ik geen huiswerk moest maken, maar ze drong verder niet aan.

Thuis ging het er vriendelijk en zachtmoedig aan toe. Mijn ouders waren antroposofisch ingesteld en voorstanders van de vrije school. Voor zo'n school moet je leerlingen hebben die

werkzaam zijn uit zichzelf en dat was ik niet. In die na-oorlogse tijd leerde ik dat het leven mooi is. Mijn ouders brachten me dat bij, en ik ontdekte het ook zelf. In de jaren na de oorlog leefde het idee dat alles mogelijk was en het nooit meer fout kon gaan. De blik was op de toekomst gericht en er waren weinig regels. Daarbij waren mijn ouders meer bezig met hun acteercarrière – ze waren allebei acteur – dan met het opvoeden van hun twee dochters en zoon. Ze waren niet zo met ons bezig. Ze waren ook niet veel thuis. Daardoor had ik het sterke gevoel dat de wereld op straat lag en niet thuis. Er viel daar voor mij niet veel te halen. Ik was een zwerver.

Mijn moeder was een extreem gevoelsmens. Ze kon in je ziel kijken. Haar blik sneed door je heen... Ik had een heel goed contact met haar, veel beter en directer dan met mijn vader. ▶

‘Ik ben nog een

altijd zwerver’

‘Mijn vrouw en ik hebben geen kinderen. Je kunt als acteur onmogelijk een goede vader zijn.’

Mijn vader was een lieve, aristocratische man. Heel muzikaal, belezen en intelligent, maar emotioneel niet toegankelijk. Tussen ons heers- te een gevoelsmatige kilte die onze relatie compleet verstoortte. Toch heb ik dat trekje overge- nomen, gevoelsmatig kan ik ook niet thuis geven. Dat is een rotstreek. De ander voelt zich in de steek gelaten, al besef ik dat je daarmee ook jezelf in de steek laat. Je kunt er wel aan werken, maar dat valt nog niet mee. Het is nu eenmaal ingesleten.

Op mijn 15de ging ik voor een jaar naar zee. Ik wist dat het goed voor mij zou zijn. Ik wilde de wereld zien, vrij zijn. Het was hard werken, maar dat vond ik niet erg. Maar zo'n strikte mannengemeenschap, dat wil ik nooit meer. De discipline op zo'n boot was niets voor mij. Ik vraag me bij elke regel af, waar het voor is en of het zinnig is. Dat hoort bij mijn natuur, ik wil het hoe en waarom van de regels begrijpen. Ook op de filmset. Dat is niet altijd welkom natuurlijk.

Nu is Ineke al bijna veertig jaar mijn grote liefde. We zijn nog steeds bij elkaar omdat we echt contact zijn blijven houden. Als we samen zijn, is dat heel intens en diep. We reizen veel, laatst nog door Wales, Schotland en Afrika.

Afgelopen kerst hebben we duizenden kilome- ters door Amerika gereden. Een trektocht vol sneeuwstormen en kloterige hotels. We zijn al- lebei gefascineerd door de Hopi-indianen. Mijn vrouw is schilder en beeldhouwer en voelt zich erg verbonden met de kunst van de Hopi. Ik vind de wijsheid van die natuurvölker het mooist. Op zo'n reis volgen we hun sporen, maar we hebben niet een specifiek doel. Het kan ons niet zo veel schelen waar de reis ons brengt. Je zet gewoon koers. De toevalligheden die zich aan je voordoen, dat is voor mij de es- sentie van reizen. Het doel maakt niet uit, het gaat mij om de reis zelf.

We hebben samen geen kinderen, die behoefte heb ik nooit gevoeld. In het dagelijks leven kun je als acteur onmogelijk een goede vader zijn. Dus dan komt het allemaal op je vrouw neer. Dat vind ik niet kunnen, ik zou me schuldig voelen. Daarom heb ik me al vroeg laten sterili- sieren. Dat was in de jaren zestig. Voor ons ge- voel werd de aarde vergiftigd en dan was er nog de dreiging van de atoombom. Een kind op de wereld zetten was bijna een misdaad.

Mijn vrouw dacht daar later anders over. We hebben zelfs nog adoptie overwogen, maar op een gegeven moment hebben we er een punt achter gezet. Ik heb wel een dochter uit een eerder, zeer kortstondig huwelijk. Al na drie maanden was het duidelijk dat het niet klopte tussen ons en de moeder vertrok met de baby. In het begin probeerde ik contact te houden, maar dat liep uit de hand, want de moeder wil- de geen contact. Ik voelde me verantwoorde- lijk, maar ik bleef alleen financieel betrokken. Verder ging mijn aandeel niet.

Kinderen, hypotheek, familie, vakanties en ba- nen zijn allemaal ankers die mensen structuur geven. Ik ken geen structuur en bijna geen wet- ten. Ik voel me vrij. Mijn leven is voor een groot deel een film geweest. Door mijn werk kan ik ook iets van de wereld zien. Als ik ergens een film draai, blijf ik nooit op de set hangen, maar trek ik erop uit. Ik ben nog altijd de zwer- ver van toen. Ik reis de helft van de tijd de we-

Rutger Hauer

Breukelen, 23 januari 1944

Zoon van acteurs Teunke en Arend Hauer. Maakte als 11-jarige zijn toneeldebuut. Na de Amsterdamse toneelacademie, speelde hij bij Noorder Compagnie. Ontmoette in 1968 zijn vrouw Ineke, met wie hij nog steeds samen is. Brak in 1969 door met de televisieserie 'Floris'. Had hoofdrollen in 'Turks Fruit' en 'Soldaat van Oranje'. Speelde vanaf 1981 vrijwel onafgebroken in de VS, onder meer in 'Nighthawks', 'Blade Runner', 'The Hitcher', 'Blind Fury', 'Flesh & Blood', 'Batman Begins', 'Sin City' en 'Confessions of A Dangerous Mind'.

‘Ik kan goed met mezelf overweg. Uit het alleen-zijn kun je een heel grote kracht putten.’

reld over. Alleen ja, maar ik kan goed met mezelf overweg. In die zin dat ik de dialoog met mezelf aanga. Ik loop voortdurend met mezelf te lullen. Uit het alleen-zijn kun je een heel grote kracht putten. Je bent hoe dan ook een eenling op deze wereld. De mens is geneigd om van alles om zich heen te creëren om het gevoel te krijgen nuttig en belangrijk voor anderen te zijn. We omhullen ons met eigendommen, bezittingen en kinderen, terwijl we weten dat we ons niet moeten hechten. Dat vind ik geen koude gedachte. Voor mij voelt het juist goed om vrij en onthecht door het leven te gaan. Hoe ouder ik word, hoe meer ik van het leven ga houden.

Straks ga ik een documentaire maken over natuurvolken zoals de Hopi en de Aboriginals. Daar droom ik van. Ik zou graag hun DNA willen volgen en misschien iets oppikken van de bijzondere wijsheid die zij in zich dragen. De natuur verplettert me, ik heb er een enorme bewondering voor. De natuur is het grootste wat we hebben, dat voel je. Die natuurvolken fascineren me. En thuis in Friesland geniet ik van de herten, slangen en vogels om ons heen. De schoonheid van Friesland neemt je bij de hand, het overrompelt je. Vroeger toen we nog een kleine boerderij hadden, vond ik het leuk de tuin te onderhouden. Nu we verhuisd zijn en veel meer grond hebben, is die tuin niet meer te doen. We hebben het groten-deels teruggegeven aan de natuur die er al was voordat wij er waren.

Er is nog een filmproject waar ik al twee jaar aan werk: ‘Changing Fortunes.’ Het gaat over een vergeten held, de bankier Wally van Hall. In de Tweede Wereldoorlog was hij de ‘bankier van het verzet’ en het brein achter de grootste bankfraude in de Europese geschiedenis, waarmee hij veel mensen het leven redde.

Het is meer dan de zoveelste oorlogsfilm, het is vooral het verhaal van een individu die de wereld daadwerkelijk heeft verbeterd. Het is een

prachtig project, maar je hebt er een lange adem voor nodig, want het is geen voor de hand liggend verhaal. Maar als ik ergens in geloof, blijf ik het trouw en mijn ervaring is dat er dan ook echt iets mee gebeurt.

Dat geldt ook voor de Starfish Foundation. Daar ben ik ooit mee begonnen en dat is een venijnige hobby geworden. Ik was op de West-Indische eilanden voor een film. Die eilanden staan bekend als aardse paradijzen, maar ik merkte dat ook daar de aids-epidemie tragische vormen aannam. Het was een taboe, dus werd er niets aan gedaan. Ik heb geïnvesteerd in onderzoek, voorlichting en preventie en dat is uitgegroeid tot een organisatie die vooral kleinschalige projecten steunt voor kinderen en zwangere vrouwen die met aids zijn besmet. Ik besteed veel tijd aan Starfish en ben altijd bezig met het bedenken van nieuwe, interessante projecten.

Acteren, reizen, nieuwe projecten beginnen. Ik ben niet van plan daar mee op te houden. Ik vind het leven buitengewoon boeiend. Er zijn zo veel dingen die ik niet weet, er zijn zo veel raadsels om op te lossen. Dat spreekt de ontdekkingsreiziger in mij aan. Ik blijf altijd op zoek.

Mijn hele ontdekkingsreis is gedocumenteerd in mijn dagboeken, die ik bijhoud sinds de opnamen van ‘Floris.’ Als ik in die dagboeken lees, voel ik me meteen weer op de plaats van toen. Alsof ik in mijn eigen herinnering kerf. Ook bij de opnamen van ‘Soldaat van Oranje’ heb ik een dagboek bijgehouden. Ik voelde dat het een belangrijke film zou worden, maar ik aarzelde serieus of ik het wel zou kunnen. Dat was voor het eerst in mijn leven. De rol van Erik Hazelhoff lag ver van me vandaan, ik wist dat ik mezelf diep moest verbinden met de rol om het waar te kunnen maken. Ik wilde het zo graag goed doen. Achteraf is het heel bijzonder dat juist die film me zo ver heeft gebracht. Het geeft stevigheid aan je ruggengraat, als je ziet dat je carrière sterk gestuurd wordt door je eigen wil.” ■

Rutger Hauers
autobiografie
verscheen onlangs
bij uitgeverij Forum
(€19,95).

